

**Protokół z posiedzenia plenarnego (w formie zdalnej) Komitetu Nauk o Kulturze PAN
8 czerwca 2022 godz. 11.30.**

Porządek obrad:

Część naukową prowadził prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź

Wykład wygłosiła dr Justyna Schollenberger - „Dziwność i zdziwienie w relacjach między ludzkim i pozaludzkim”

1. Komunikaty
2. Głosownie wniosku redakcji „Prac Kulturoznawczych: i Komitetu Nauk o Kulturze o współfinansowanie czasopisma przez PAN.
3. Głosowanie propozycji call for papers do seminarium poświęconego dyskusjom o tekstach przygotowanego przez Komisję ds. współpracy międzynarodowej.
4. Kolejna edycja konkursu o nagrodę KNoK.
5. Wolne głosy

Część naukową otwierającą posiedzenie prowadził prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź, który przedstawił dorobek naukowy gościa spotkania – dr Justyny Schollenberger, laureatki nagrody KNoK PAN im. Anny Zeidler-Janiszewskiej za najlepszy debiut książkowy w zakresie kulturoznawstwa w 2020r. Następnie dr Justyna Schollenberger (UW) wygłosiła wykład pt. „Dziwność i zdziwienie w relacjach między ludzkim i pozaludzkim”. W swoim wystąpieniu prelegentka obrała za cel zaprezentowanie Komitetowi swoich badań dotyczących kategorii dziwności użytej do odkrywania relacji między ludzkim i pozaludzkim. Badania te wychodzą od uważnej lektury teorii Darwina, uwzględniają jego fascynację życiem dżdżownic oraz innych organizmów pozaludzkich i zmiernają do wypracowania ujęcia relacyjnego dotyczącego życia organicznego. Jednym z głównych problemów pozostaje tutaj problem sprawczości organizmów osadzony w kontekście badań post-humanistycznych. Wiąże się on z pytaniem o źródła aktywnych zmian w świecie oraz rozważaniami dotyczącymi problemu sprawiedliwości i relacji władzy w kontaktach ludzkiego z pozaludzkim. Dziwność odróżnia dr Schollenberger od tego co niesamowite. Częściowo także operacjonalizuje ją przy pomocy kategorii obcości (która pozostaje) oraz śmieszności. Dr Schollenberger wskazała na różne przykłady „kulturowej obróbki” tego, co dziwne.

W obszernej dyskusji po wykładzie udział wzięli: prof. Ryszard Nycz, prof. Grzegorz Godlewski, prof. Tomasz Majewski, prof. Paweł Rodak i prof. Ewa Rewers. Dyskutanci proponowali rozszerzenie kategorii dziwności na inne zjawiska, przede wszystkim kulturowe, wskazując jednocześnie na długą historię jej „praktykowania” i tworzenia dziwności w historii sztuki i kultury. Spierali się również o trafność i płodność ujęcia relacyjnego. W zakończeniu części naukowej dr Schollenberger odniosła się do wszystkich pytań i komentarzy.

2. Komunikaty

Przewodnicząca poinformowała członków Komitetu o zbliżającym się zebraniu przewodniczących Komitetów Wydziału I zachęcając do sformułowania potencjalnych tematów do dyskusji. Prof. Tomasz Majewski zaproponował podniesienie kwestii powrotu kulturoznawstwa do rangi dyscypliny w kontekście takich samych zabiegów podejmowanych przez nauki etnologiczne.

3. Głosownie wniosku redakcji „Prac Kulturoznawczych” i Komitetu Nauk o Kulturze o współfinansowanie czasopisma ze środków PAN.

Na prośbę Przewodniczącej, prof. Renata Tańczuk, Redaktorka Naczelna „Prac Kulturoznawczych” przedstawiła w skrócie uzasadnienie tego wniosku.

UZASADNIENIE

„Prace Kulturoznawcze”, wydawane od 1987 roku pod auspicjami Instytutu Kulturoznawstwa w Uniwersytecie Wrocławskim, są najstarszym kulturoznawczym pismem naukowym. Tym, co je wyróżnia nie tylko w skali krajowej, ale również międzynarodowej, jest charakterystyczne dla ośrodka wrocławskiego zorientowanie na teoretyczną refleksję nad kulturą i aksjotyczny wymiar kultury. Pismo jest też forum dyskusji nad kondycją humanistyki współczesnej oraz fenomenami kultury współczesnej, np. *Pomiędzy wzrostem a katastrofą. Operacjonalizacje i projektowanie* (2021, 3), *Kulturowe herbarium* (2020, 3), *Kultura misji* (2019, 2-3), *Czytanie Margalita* (2020, 1), *Kultura jako przedmiot i podmiot krytyki* (2019, 1), *Klimat kultury* (2018, 1-2), *Jedzenie i granice sztuki* (2017, 2).

Od 2016 roku czasopismo ukazuje się regularnie jako kwartalnik. Kilkanaście lat istnienia pozwoliło „Pracom Kulturoznawczym” uzyskać stałą i mocną pozycję wśród publikacji naukowych poświęconych poznawaniu kultury, o czym świadczą nazwiska najbardziej cenionych i znanych przedstawicieli polskiej humanistyki, którzy publikują tu swoje teksty (np. Krzysztof Abriszewski, Ewa Bińczyk, Dariusz Brzostek, Agnieszka Jelewska, Sławomir Kaprański, Ewa Kosowska, Tomasz Majewski, Anna Naher, Mateusz Salwa, Agata Skórzyńska, Małgorzata Sugiera). Publikowane są również numery oraz artykuły w języku angielskim (np. *The New Frontiers of Television* (2020, 4), *Post-Secular Culture?* (2017, 1), w przygotowaniu: *Sensitive Sound Recordings*). O rozpoznawalności czasopisma na arenie międzynarodowej świadczą tacy autorzy jak np. Peter Beilharz, Anna Maria Busse Berger, Nicola Perullo, Richard Shusterman, Wiktor Stoczkowski, Keith Tester, Harald Wydra. Status „Prac Kulturoznawczych” umacnia także ich Rada Naukowa, w której skład wchodzi uznani badacze z Polski, Wielkiej Brytanii czy Stanów Zjednoczonych (Ewa Domańska, Sławomir Magała, Harald Wydra, Joanna Żylińska, Dipesh Chakrabarty, Alan Liu, Richard Shusterman). „Prace Kulturoznawcze” są indeksowane w bazach ERIH+ oraz CEJSH, a ostatnio podjęto przygotowania do wprowadzenia ich do baz Scopus oraz Web of Science. Czasopismo jest w otwartym dostępie na stronie internetowej Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego, niektóre artykuły pobierane są nawet przez kilkaset osób. „Prace kulturoznawcze” są jednym z nielicznych periodyków o profilu zdecydowanie kulturoznawczym. Na ich łamach kulturoznawcy mają możliwość prezentowania swoich badań, zachowując swoistą dla dyscypliny perspektywę poznawczą. Wsparcie finansowe ze środków Komitetu Nauk o Kulturze PAN pozwoli na utrzymanie tego ważnego dla środowiska kulturoznawczego pisma. Umożliwi publikację kolejnych, zaplanowanych już numerów w języku polskim oraz dalsze umiędzynarodowienie.

W głosowaniu jawnym członkowie Komitetu (25 obecnych) jednogłośnie poparli wniosek i skierowali go dalszego procedowania.

4. Głosowanie propozycji call for papers do seminarium poświęconego dyskusjom o tekstach przygotowanego przez Komisję ds. współpracy międzynarodowej.

Na prośbę Przewodniczącej prof. Magdalena Saryusz-Wolska oraz prof. Paweł Rodak przedstawili projekt **Seminariów Komitetu Nauk o Kulturze PAN:**

„Wychodząc naprzeciw potrzebom merytorycznych dyskusji o prowadzonych obecnie pracach naukowych, a także wymaganiom publikowania w tzw. międzynarodowym obiegu, Komitet Nauk o Kulturze PAN organizuje nowy cykl seminariów naukowych. Spotkania służą prezentacji kulturoznawczych prac (artykułów, w wyjątkowych wypadkach: monografii) przygotowywanych do złożenia w międzynarodowych czasopismach lub wydawnictwach. Będzie im towarzyszył komentarz eksperta/ekspertki, a następnie dyskusja skoncentrowana na strukturze omawianych tekstów, argumentach oraz precyzji językowej. Celem spotkań jest poddanie prezentowanych prac wnikliwej i jednocześnie życzliwej krytyce, zanim skierowane zostaną do recenzji w ramach procedury peer review. Zgłoszenia można nadsyłać w języku angielskim lub polskim, w zależności od preferencji referenta/referentki. Do udziału w seminariach szczególnie serdecznie zapraszamy kulturoznawców i kulturoznawczynie, którzy/które dopiero rozpoczynają karierę naukową. Spotkania odbywać się będą online, na platformie zoom.

W semestrze zimowym 2022/23 chcemy dyskutować przede wszystkim nad tekstami poświęconymi aktualnym kryzysom: wojennym, uchodźczym, klimatycznym, pandemicznym. Jest też możliwe zgłaszanie tekstów o innej problematyce. Chcemy wesprzeć autorów i autorki prac, które pokazują potencjał kulturoznawstwa dla zrozumienia natury zjawisk, z którymi wszyscy mierzymy się na co dzień.

Seminaria otwarte są dla całej społeczności kulturoznawczej, nie tylko dla członków KNoK PAN. Zgłoszenia prosimy kierować do dr hab. Magdaleny Saryusz-Wolskiej: saryusz-wolska@dhi.waw.pl. Powinny zawierać streszczenie tekstu, który będzie omawiany (1000-1500 znaków) oraz krótką informację biograficzną o autorze/autorce. Tekst do dyskusji należy przesłać co najmniej 2 tygodnie przed terminem seminarium. W wypadku większej liczby zgłoszeń, członkowie komisji ds. współpracy międzynarodowej przy KNoK PAN zastrzegają sobie możliwość dokonania wyboru. Terminy spotkań zostaną ustalone wspólnie z referent(k)ami.”

W głosowaniu jawnym członkowie Komitetu (22 obecnych) przyjęli projekt Komisji ds. współpracy międzynarodowej KNoK.

5. W zakończeniu spotkania prof. Ewa Rewers przypomniała o upływającym 30 czerwca terminie zgłaszania kandydatur do Nagrody KNoK za rok 2021.